

Utanveltu og útilokuð

Ég las það í PRESSUNNI í síðustu viku að hér á landi fyndist hópur kvenna, jafnstór þeim sem nú starfar með Kvennalistanum, sem hefði verið útilokaður frá pólitísku starfi innan samtakanna, hreinlega hrakinn á brott. Mér brá nokkuð við lesturinn, enda málið mér skylt, og ihugaði hvar þær héldu sig allar þessar konur sem nú eru á vergangi í íslenskri pólitík. Ekki fékk ég svar við því í viðtali Kolbrúnar Bergþórsdóttur við Sigríði Dúnu Kristmundsdóttur mannfræðing, enda fullyrðingin í meira lagi hæpin, ábyrgðarlaus og ósamboðin fræðikonunni. Fólk kemur og fer í pólitísku starfi sem og á öðrum vettvangi og til þess eru ýmsar ástæður. Oft hrjáir tímaskortur og auðvitað er það líka þannig að fólk missir áhugann og hverfur á braut. Kvennalistinn er ekkert öðruvísi en önnur pólitísk samtök í þessum efnunum. Að manni læðist sá grunur að verið sé að klaða í fræðilegan búning persónulega reynslu einhverra kvenna sem vissulega hafa skilið ósáttar við samtökin sín. Slíkt eru vægast sagt hæpin fræði og duga illa við skilgreiningu á kvenfrelsisfyrrbærinu Kvennalistanum.

Margar konur tóku þátt í að leggja grunn að hugmyndafræði Kvennaframboðs og síðar Kvennalistans, þar á meðal Sigríður Dúna Kristmundsdóttir. Í hugmyndafræði- grundvellinum var lögð þung áhersla á það sem sameinaði konur,

STJÓRNMÁL

PÓRUNN SVEINBJARNARDÓTTIR

Pressan 17. 2. 1994

þvert á stétt og stöðu, og engum duldist að hefja átti móðurhlutverkið til vegs og virðingar á ný. Vafa-

hafi. Sjálf hef ég nú starfað með Kvennalistanum í um þriðju ár og það verður að segjast hér að ég þekki

„Kvennalistinn er orðinn stjórnmálaflokkur af gömlu gerðinni“

„Hversu oft er hægt að segja skilið við Kvennalistann opinberlega og með stael?“

laust hefur ýmsum þótt fast kveðið að orði um hvernig konur „ættu“ að vera og hvernig ekki og e.t.v. á hið fina orð eðlischygga við í þeiri umræðu. Hitt er svo annað mál að talað er af fádæma fáfræði sé það hald kvenna og karla að í Kvennalistanum hafi aldrei verið tekist á um þessar hugmyndir og þær ekkert breyst frá því að línum voru lagðar í upp-

ekki þau samtök sem Sigríði Dúnu verður svo tiðrætt um. Mér er ekki kunnugt um að hún hafi tekið þátt í umræðu næstliðinna missera innan Kvennalistans um breyttar áherslur í kvenfrelsisbaráttunni. Peirri umræðu sér m.a. stað í inngangi stefnuskrár Kvennalistans fyrir síðustu Alþingiskosningar. Þeim sem hefur lesið þau skrif blandast ekki hugur

um að fjölbreytileiki kvenna er drifkraftur baráttunnar en ekki mæðrahygja upp á gamla lagið.

Það er í sjálfu sér dapurleg staðreynd að fyrverandi þingkona Kvennalistans skuli halda að samtökin hafi staðið í stað síðan hún hætti afskiptum af pólitík. Og ekki nóg með það, heldur er Kvennalistinn nú orðinn stjórnmálaflokkur af gömlu gerðinni. Hann er sakadur um að vera ekki hin íslenska kvennahreyfing, rétt eins og tilvera hans útiloki alla aðra kvenfrelsisbaráttu, og hans vegna eru hjarðir kvenna utanveltu og útilokaðar í íslenskum stjórnmálum. Pykir mér orðið vandfetað framhjá klisjupyttunum í íslenskri stjórnmálaumræðu. Í tittnefndu viðtali segir Sigríður Dúna að oftast snúist pólitík um að sætta ólik sjónarmið og taka mið af þörfum annarra. Þar hitti hún loks naglann á höfuðið. Einstrengingsleg andstaða er í sjálfu sér auðveld pólitík. Þá fyrst reynir á þegar taka þarf mið af þörfum annarra um leið og maður reynir að fá sínu framengt.

Að lestri loknum spurði ég sjálfa mig þessarar spurningar: Hversu oft er hægt að segja skilið við Kvennalistann opinberlega og með stael? Og svaraði sjálfri mér um hæl: Einu sinni. Gamlar lummur eru bæði seigar og vondar.

Höfundur er stjórnmálafræðingur